

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 223

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 13 martie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 67 din 21 februarie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară	2–10
★	
Opinie separată	10–14
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.253. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, pentru modificarea Ordinului viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, nr. 3.254/2016 privind aprobarea măsurii de sprijin, constând în acordarea unor ajutoare de stat și ajutoare <i>de minimis</i> pentru îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în întreprinderi mici și mijlocii în cadrul Programului operațional regional 2014—2020	15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 67

din 21 februarie 2018

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, obiecție formulată de un număr de 51 de deputați, dintre care 50 aparținând grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România, Partidului Mișcarea Populară, Partidului Național Liberal și minorităților naționale, precum și un deputat neafiliat, în temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituție și art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Cu Adresa nr. 21.584 din 22 ianuarie 2018, secretarul general al Camerei Deputaților a trimis Curții Constituționale sesizarea formulată, care a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 481 din 22 ianuarie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 91A/2018.

3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate, autorii obiecției fac, în primul rând, precizări cu privire la admisibilitatea acesteia sub aspectul respectării termenului de sesizare a instanței constituționale. Întrucât prezenta sesizare a fost depusă peste termenul prevăzut de lege, la o dată ulterioară celei de 22 decembrie 2017 când s-a împlinit acest termen, „ca urmare a imposibilității obținerii numărului minim de susținători în cadrul termenului prescurtat”, autorii solicită „a se avea în vedere jurisprudența îndelungată și constantă a Curții Constituționale în sensul primirii spre soluționare a sesizărilor de neconstituționalitate a priori formulate între data expirării termenului și data promulgării legii de către Președintele României”. Autorii invocă deciziile nr. 767/2016, nr. 89/2017, nr. 718/2017, nr. 975/2010 și nr. 1.612/2010, în care Curtea Constituțională a stabilit că „termenele cuprinse la art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 au un caracter de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale, astfel încât nu există nicio sancțiune dacă instanța constituțională este sesizată după expirarea acestora. În exercitarea controlului a priori de constituționalitate, esențial este ca legea să nu fi fost promulgată la data înregistrării sesizării la Curtea Constituțională”.

4. Pentru aceste considerente și în contextul în care, la data depunerii sesizării, Președintele României nu a promulgat încă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, autorii solicită primirea sesizării și soluționarea fondului acesteia.

5. Pe fondul obiecției, autorii formulează atât critici de neconstituționalitate extrinsecă, cât și intrinsecă.

6. Cu privire la **criticile de neconstituționalitate extrinsecă**, arată că, din interpretarea prevederilor regulamentelor parlamentare, rezultă că, în privința proiectelor

trimise la comisiile speciale comune, art. 8 alin. (1) din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului realizează o distincție clară între proiectele care constau în „avizarea unor acte normative complexe” sau în „alte scopuri” și cele care presupun „elaborarea unor propuneri legislative”, stabilind în mod expres că numai cele din urmă sunt scutite de analiza altor comisii, motiv pentru care toate celelalte, în lipsa unor prevederi contrare, trebuie înaintate inclusiv comisiilor permanente competente ale celor două Camere.

7. Din analiza obiectivelor Comisiei speciale comune, astfel cum au fost enunțate în Hotărârea Parlamentului României nr. 69/2017, precum și a rapoartelor care au fost prezentate Birourilor permanente ale celor două Camere, rezultă că ipoteza de lucru nu este aceea a avizării unor acte normative complexe, întrucât această operațiune presupune analizarea urmată de exprimarea unei opinii pro sau contra cu privire la acte normative aflate în procedura parlamentară, iar nu modificarea ori completarea acestora.

8. Or, prin instituirea în beneficiul Comisiei speciale comune a unei competențe generale de a examina, modifica și completa toate actele normative cu incidență asupra justiției, a fost eliminată din competența comisiilor juridice permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, așa cum este aceasta stabilită pe cale regulamentară, dezbateră inițiativelor și proiectelor legislative existente sau viitoare cu incidență într-un întreg domeniu de reglementare ce ținea de competența lor exclusivă. Restrângerea competenței comisiilor permanente în favoarea unei singure comisii speciale comune încalcă principiul conform căruia dezbateră parlamentară a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul ambelor Camere ale Parlamentului, care este posibilă numai atunci când organele de lucru interne ale fiecăreia se pot exprima cu privire la conținutul respectivelor proiecte de lege sau propuneri legislative, aspect fundamental pentru respectarea **principiului bicameralismului**.

9. Conform jurisprudenței, Curtea Constituțională a considerat că nu poate decât să constate că anumite hotărâri ale Parlamentului și/sau anumite prevederi din regulamentele Parlamentului sunt neconstituționale, lipsindu-le, astfel, de efecte juridice. Autorii obiecției susțin că „această interpretare conferă însă o garanție insuficientă a respectării Constituției și în prezent își arată limitele mai mult decât oricând, deoarece eficiența sa depinde în totalitate de buna credință cu care partidele politice care dețin puterea interpretează și aplică regulamentele Parlamentului. Astfel, în situația în care coaliția aflată la guvernare profită de majoritatea vremelnică pe care o are la dispoziție pentru a legifera în mod abuziv, cu încălcarea flagrantă a normelor de procedură parlamentară, Curtea Constituțională nu dispune de niciun mijloc concret de a-și exercita îndatorirea fundamentală de garant al supremației Constituției, iar partidele de opoziție nu pot complini această lipsă, fiind ținute de principiul pe care doctrina l-a consacrat în mod sugestiv „majoritatea decide, opoziția se exprimă”. Aceste derapaje nu pot fi oprite decât printr-o intervenție a Curții Constituționale, care ar crea totodată un precedent important,

de natură să responsabilizeze legiuitorul în exercitarea activității sale viitoare”. Prin urmare, „având în vedere gravitatea contextului actual, în care coaliția aflată la guvernare încearcă să modifice legile justiției într-un regim de maximă urgență, fără dezbateri publice sau parlamentare propriu-zise și cu ignorarea punctelor de vedere contrare exprimate în mod constant de Consiliul Superior al Magistraturii, adunările generale ale instanțelor și parchetelor, organizațiile profesionale reprezentative ale judecătorilor și procurorilor, majoritatea magistraților în funcție, Uniunea Europeană, Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii etc., care au arătat că unele amendamente propuse subminează independența puterii judecătorești”, autorii sesizării consideră că „Curtea Constituțională ar putea decide să-și schimbe jurisprudența în această materie”.

10. Cu privire la încălcarea principiului respectării legii, consacrat de **art. 1 alin. (5) din Constituție**, autorii sesizării susțin că „Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, un act normativ care conține amendamente deosebit de importante la o lege organică și ocupă 18 pagini, a fost fundamentat printr-o expunere de motive derizorie, de numai un sfert de pagină, prin care inițiatorii n-au făcut altceva decât să treacă în revistă anumite modificări din forma inițială a proiectului de lege”. Or, „simpla înșurire a unor modificări legislative nu poate fi considerată «*expunere de motive*», în condițiile în care nu conține absolut nicio justificare, chiar minimală, a măsurilor propuse de inițiatori. În realitate, acest proiect de lege nu are o expunere de motive, care ar fi presupus ca inițiatorii să explice, pentru fiecare schimbare importantă, de ce forma actuală a legii a devenit necorespunzătoare sau insuficientă față de raporturile sociale pe care le reglementează, astfel încât să fie necesară modificarea și/sau completarea sa, respectiv modul în care amendamentele propuse vor putea remedia deficiențele respective, care la rândul lor ar fi trebuit constatate prin anumite modalități (n.r. studii, analize, rapoarte etc.) sau cel puțin semnalate de instituții ale puterii judecătorești”.

11. Referitor la încălcarea obligațiilor rezultate din aderarea României la tratatele constitutive ale Uniunii Europene, prevăzute de **art. 148 din Constituție**, autorii obiecției arată că, „printre consecințele subsecvente aderării României la Uniunea Europeană se numără și Mecanismul de Cooperare și Verificare (MCV), instituit în anul 2007 pentru a remedia deficiențele din reforma sistemului judiciar și din lupta împotriva corupției și crimei organizate. Prin Decizia nr. 2/2012, Curtea Constituțională a reținut că, prin faptul că are calitatea de membru al Uniunii Europene, statului român îi revine obligația de a aplica MCV și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru, în conformitate cu dispozițiile art. 148 alin. (4) din Constituție”. Cu toate acestea, „Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară a fost adoptată cu încălcarea flagrantă a recomandărilor din raportul MCV”.

12. Cu privire la **criticile de neconstituționalitate intrinsecă**, autorii arată că dispozițiile **art. 1 pct. 1** care modifică art. 1 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, mai exact principiul respectării legii, deoarece este o reproducere *ad litteram* a art. 126 alin. (1) din Constituție, ceea ce reprezintă un paralelism legislativ, expres interzis prin art. 16 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

13. De asemenea **art. 1 pct. 2**, care modifică art. 2 din lege, încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție sub aspectul principiului respectării legii, deoarece prima parte a textului este o reproducere *ad litteram* a art. 7 alin. (2) din aceeași lege, care nu a fost modificat, ceea ce reprezintă un paralelism legislativ, precum și sub aspectul cerințelor de claritate și previzibilitate a

legii, încălcarea realizându-se prin eliminarea enumerării instanțelor judecătorești prin care se realizează justiția, respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, curțile de apel, tribunalele, tribunalele specializate, instanțele militare și judecătorilor, fapt care este de natură să afecteze claritatea și previzibilitatea actului normativ în ansamblul său. În același timp, a fost încălcat și art. 126 alin. (1) din Constituție, deoarece, în urma acestei modificări, enumerarea instanțelor judecătorești nu mai apare în legea organizării judiciare și nici într-un alt act normativ primar.

14. Dispozițiile **art. 1 pct. 3**, care introduc la art. 7 un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins: „*Configurația sălii de judecată trebuie să reflecte principiul egalității de arme în ceea ce privește așezarea judecătorului, procurorilor și avocaților.*” Această dispoziție încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție sub aspectul cerințelor de claritate și previzibilitate a legii. Principiul egalității de arme, care este o componentă a dreptului la un proces echitabil, consacrat prin art. 21 alin. (3) din Constituție și prin art. 6 din Convenție, „nu se referă la pozițiile fizice pe care judecătorii, procurorii, părțile, avocații și ceilalți participanți la procedurile judiciare le ocupă în sălile de judecată, motiv pentru care n-ar trebui să influențeze configurația acestora”.

15. Pe de altă parte, prin hotărârea pronunțată în Cauza *Trăilescu împotriva României*, C.E.D.O. a statuat că locul ocupat de procuror în sala de judecată nu încalcă prevederile art. 6 din Convenție. În motivarea acestei soluții, instanța europeană a apreciat că o poziție fizică privilegiată în sala de judecată a reprezentantului Ministerului Public nu pune acuzatul într-o situație dezavantajoasă pentru apărarea drepturilor sale, iar această împrejurare nu este suficientă prin ea însăși pentru a pune în discuție principiul egalității armelor ori lipsa de imparțialitate și independență a judecătorului.

16. În plus, autorii sesizării semnalează faptul că jurisprudența C.E.D.O. se referă strict la părți, nu și la avocații acestora, astfel că „o reglementare care acordă drepturi suplimentare persoanelor asistate de avocați față de cele care nu beneficiază de această asistență încalcă și dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție privind egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice”.

17. Cu privire la **art. 1 pct. 4** din legea supusă controlului de constituționalitate, care modifică art. 9 din Legea nr. 304/2004, autorii susțin că încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție sub aspectul cerințelor de claritate și previzibilitate a legii. Ulterior modificării, textul de lege nu mai conține nicio trimitere explicită la Consiliul Superior al Magistraturii, ceea ce face imposibilă stabilirea obiectului de reglementare, chiar și pe cale de interpretare, în contextul în care celelalte articole din capitolul II — Accesul la justiție se referă la aspecte de ordin general. Teoretic, numai prin verificarea istoricului acestui articol s-ar putea ajunge la o concluzie că sintagma „*hotărârile secțiilor*” se referă la secțiile Consiliului Superior al Magistraturii, însă „această concluzie ar fi una eminentemente incertă și hazardată, iar destinatarilor legii nu li se poate pretinde să recurgă la asemenea metode complicate și nerezonabile pentru interpretarea normelor juridice”. Totodată, se încalcă prevederile art. 133 alin. (7) și art. 134 alin. (3) din Constituție, conform cărora „*Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor prevăzute la articolul 134 alineatul (2)*”, respectiv „*Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție*”. Așadar, conform Legii fundamentale, singurele hotărâri ale Consiliului Superior al Magistraturii care pot fi atacate în justiție sunt cele pe care secțiile sale de judecători și procurori le pronunță în materie disciplinară, iar instanța competentă este Înalta Curte de Casație și Justiție, ori textul de lege, astfel cum a fost modificat, permite

atacarea tuturor deciziilor luate în secțiile Consiliului Superior al Magistraturii, la secția de contencios administrativ a curților de apel.

18. Dispozițiile **art. 1 pct. 5**, care introduc la art. 16, după alin. (2), un nou alineat, alin. (3), încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, respectiv principiul respectării legii, deoarece conduc la apariția unui paralelism legislativ, expres interzis prin art. 16 din Legea nr. 24/2000. Autorii arată că, „atât Codul de procedură civilă, cât și Codul de procedură penală, care sunt norme speciale în raport cu Legea nr. 304/2004 și se aplică cu prioritate față de norma generală, prevăd un termen de 30 de zile de la data pronunțării în care judecătorii trebuie să redacteze motivarea hotărârii, acesta fiind un termen de recomandare”. În lipsa aplicării unui termen obligatoriu, prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție sunt încălcate și sub aspectul cerințelor de claritate și previzibilitate a legii, având în vedere că art. 99 lit. r) din Legea nr. 303/2004, astfel cum a fost modificat printr-o altă lege, prevede că „*Constituie abateri disciplinare [...] nemotivarea hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ale procurorului, în termenele prevăzute de lege*”. De asemenea, se încalcă și prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție, întrucât, pe lângă faptul că persoanele au dreptul la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, Legea fundamentală statuează că procesele trebuie să fie echitabile, noțiune în sfera căreia se încadrează și necesitatea calității actului de justiție. Or, stabilindu-se un termen imperativ de maximum 60 de zile, fără a se ține cont de criteriile obiective, precum complexitatea cauzei, volumul de activitate a instanței etc., înfăptuirea justiției într-un mod unic sub aspectul calității motivării hotărârilor judecătorești devine un deziderat mai degrabă iluzoriu. Parlamentul și Guvernul ar trebui să asigure condițiile legale și materiale necesare eficientizării sistemului judiciar înainte de impunerea unor asemenea termene-limită. Sunt încălcate, pe această cale, și prevederile art. 124 alin. (3) din Constituție, deoarece dispoziția criticată împiedică judecătorii de la instanțele supraaglomerate să își desfășoare în mod independent activitatea, aflându-se în permanență sub auspiciile declanșării unor acțiuni disciplinare împotriva lor pentru orice depășire a termenului de motivare, chiar și în cazul unei singure hotărâri judecătorești.

19. În continuare, autorii arată că înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, prin **art. 1 pct. 45** din legea supusă controlului de constituționalitate, încalcă prevederile cuprinse în art. 16 și art. 124 alin. (3) din Constituție, precum și art. 6 din Convenție. Întrucât „nu au fost oferite explicații pentru necesitatea înființării unei astfel de structuri, [...] se induce, astfel, ideea că există o problemă de infracționalitate în cadrul magistraturii, care necesită o atenție specială”.

20. Dacă justificarea ar fi aceea a protecției magistraților, „atunci o astfel de explicație este cel puțin nereducibilă și de natură a naște suspiciunea că, în realitate, ascunde cu totul altceva”. De asemenea, nu este necesară o astfel de modificare, deoarece „pentru efectuarea unei cercetări penale eficiente, este necesar ca magistratul să răspundă penal ca orice cetățean, în funcție de natura infracțiunii pretinsă a fi săvârșită de către acesta”, iar „competența de cercetare și investigare să poată aparține unor unități de parchet distincte și nu ca toate aceste atribuții să fie concentrate la o singură secție sau unitate de parchet”. Magistratul are dreptul de a fi cercetat penal de un organ de urmărire penală specializat în categoria de infracțiuni din care face parte cea care i se impută, drept pe care îl are orice cetățean. Cu atât mai mult cu cât „magistratul este vulnerabil, soluțiile sale lăsând întotdeauna cel puțin o parte nemulțumită, determinând de foarte multe ori formularea împotriva sa a unor plângeri neîntemeiate, cu scop șicanator, este necesar ca acesta să fie cercetat de persoane competente în materia respectivă, fie că este vorba despre fapte de corupție,

de fapte împotriva vieții și sănătății etc. Or, acest drept, de a fi egal în fața autorităților publice, îi este încălcat prin cercetarea sa de o structură formată din cel mult 15 procurori, aceștia nefiind și neputându-se niciodată specializa în fiecare categorie de infracțiuni reglementate de legislația în vigoare. Specializarea presupune experiență profesională, pe lângă o cunoaștere amănunțită a unei materii la nivel teoretic, iar specializarea se dobândește după o lungă perioadă de practică efectivă în domeniu”. Pe de altă parte, desfășurarea activității acestor 15 procurori la București încalcă „principiul accesibilității în spațiu a organului judiciar, întrucât presupune obligarea magistratului, spre deosebire de alți cetățeni, de a se deplasa pentru audieri și pentru alte activități de urmărire penală în altă localitate, la mare distanță, și de a suporta cheltuieli excesive”.

21. În fine, autorii sesizării susțin că introducerea, prin **art. 1 pct. 61** din legea supusă controlului, a unei dispoziții care constituie temeiul încadrării unor persoane pentru redactarea proiectelor de hotărâri judecătorești încalcă prevederile art. 124 alin. (3) și art. 126 alin. (1) din Constituție și art. 6 din Convenție. Arată că „independența instanței nu se raportează doar la procedura publică, ci și la activitățile anterioare dezbaterilor sau posterioare acestora — deliberarea și redactarea hotărârilor judecătorești. Motivarea permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii de către justițiabil, ci este mai ales o garanție împotriva arbitrarului. Pe de o parte, ea obligă judecătorul să distingă mijloacele de apărare ale părților și să precizeze elementele care îi justifică decizia și o fac să fie conformă legii și, pe de altă parte, ea permite o înțelegere a funcționării justiției de către societate. Motivarea trebuie să fie coerentă, clară și lipsită de ambiguități și de contradicții. Ea trebuie să permită urmărirea unui raționament care a condus judecătorul la aceasta”. Prin urmare, „motivarea este un act inerent funcției judecătorului, în exprimarea independenței sale, și nu poate fi lăsată la îndemâna unui terț de proces, fie și fost judecător, terț și de instanță. Nici măcar un coleg judecător nu poate redacta un proiect de hotărâre pentru o cauză în care nu a participat la deliberări”. Este invocată, în acest sens, hotărârea pronunțată de C.E.D.O. în Cauza *Cerovsek și Bozicnik împotriva Sloveniei*.

22. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a comunica punctul lor de vedere.

23. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis, cu Adresa nr. 2/1211 din 7 februarie 2018, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 1.001 din 7 februarie 2018, punctul său de vedere cu privire la sesizarea ce face obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 91A/2018. Cu privire la pretinsa încălcare a **principiului bicameralismului**, susține că afirmațiile autorilor sesizării sunt nefondate, întrucât nu este motivată existența unor deosebiri majore de conținut juridic între forma adoptată de Camera Deputaților și cea adoptată de Senat și a unei configurații deosebite, semnificativ diferite, între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului, condiții esențiale statuate de Curtea Constituțională pentru determinarea, din această perspectivă, a neconformității cu Legea fundamentală, în acest sens, fiind invocate deciziile Curții Constituționale nr. 718/2017, nr. 710/2009 și nr. 413/2010. În ceea ce privește aspectele semnalate în legătură cu prerogativele Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, este apreciată ca relevantă jurisprudența constantă a Curții Constituționale, prin care este conturat rolul comisiilor parlamentare, ca organe interne de lucru ale Camerelor Parlamentului, a căror activitate

are caracter pregătit, pentru a oferi forului deliberativ toate elementele necesare adoptării deciziei.

24. Ca orice act normativ care are rolul reglementării unui anumit domeniu de activitate, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară trebuie să respecte cerințele privind claritatea, precizia și previzibilitatea normelor juridice, atribute care să asigure sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației. Președintele Camerei Deputaților apreciază că „legea dedusă controlului de constituționalitate, în ansamblul său, răspunde acestor cerințe. Este clară, întrucât în conținutul său nu se regăsesc pasaje obscure sau soluții normative contradictorii, este precisă, fiind redactată într-un stil specific normativ dispozitiv, care prezintă norma instituită fără explicații sau justificări, prin folosirea cuvintelor în înțelesul lor curent din limba română. Conceptele și noțiunile utilizate sunt configurate în concordanță cu dreptul pozitiv, iar stabilirea soluțiilor normative este departe de a fi ambiguă, acestea fiind redactate previzibil și univoc, cu respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative”. Totodată, contrar susținerilor autorilor sesizării, consideră că normele de tehnică legislativă au fost respectate „și în ceea ce privește expunerea de motive, propunerea legislativă fiind avizată favorabil de Consiliul Legislativ, în calitate acestuia de organ consultativ de specialitate al Parlamentului, fără formularea vreunei observații în acest sens”. Prin urmare, „neîncălcând niciuna dintre prevederile cadrului normativ referitor la tehnica legislativă pentru elaborarea actelor normative, dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară sunt constituționale prin raportare la prevederile **art. 1 alin. (5) din Constituție**, conform cărora respectarea Constituției și a legilor este obligatorie”.

25. Referitor la pretinsa încălcare a obligațiilor rezultate din aderarea la tratatele constitutive ale Uniunii Europene, prevăzute de **art. 148 din Constituție**, întrucât ar fi fost încălcate flagrant „recomandările din raportul M.C.V.”, Președintele Camerei Deputaților apreciază că legea dedusă controlului de constituționalitate respectă Decizia Comisiei Europene nr. 2006/928/CE din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției.

26. Cu referire la Avizul negativ transmis de Consiliul Superior al Magistraturii prin Hotărârea Plenului nr. 1.148/2017, face precizarea că potrivit prevederilor art. 38 alin. (3), coroborate cu dispozițiile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, acest aviz nu este unul conform și, prin urmare, punctul de vedere exprimat prin acesta nu este unul obligatoriu.

27. Cu privire la **obiecțiile de neconstituționalitate intrinsecă**, președintele Camerei Deputaților arată că susținerile autorilor sesizării de neconstituționalitate, în sensul că prin **modificarea art. 1 alin. (1) din Legea nr. 304/2004** se creează un paralelism legislativ care ar contraveni prevederilor art. 16 din Legea nr. 24/2000 și, pe cale de consecință, dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, sunt neîntemeiate. Intervenția legislativă în cauză reprezintă „o operațiune tehnico-legislativă de corelare a articolului care stabilește trăsăturile esențiale ale cadrului normativ al organizării judiciare cu dispozițiile Legii fundamentale, la redactarea căreia s-a apreciat că evidențierea conexiunii legislative prin utilizarea unei norme juridice de trimitere nu poate fi reținută, având în vedere semnificația prevederii. Tehnica legislativă evocată de autori permite preluarea unor norme din actul normativ superior, dacă această

operațiune este necesară pentru dezvoltarea soluțiilor din actul normativ de bază”.

28. În ceea ce privește **art. 2 alin. (2) din Legea nr. 304/2004**, intervenția legislativă asupra prevederilor menționate „are rolul de a asigura succesiunea logică a soluțiilor preconizate, în funcție de conexiunile și raportul firesc dintre ipotezele articolului. Astfel, noua redactare a alin. (2) al articolului în cauză dezvoltă ipoteza juridică redată sub forma primului alineat („Justiția se înfăptuiește în numele legii, este unică, imparțială și egală pentru toți”), cu valență de normă-cadru, prin detalierea principiilor care o fundamentează, precum egalitatea de arme, durată rezonabilă a proceselor, forța obligatorie a hotărârilor definitive ale instanței și respectarea dreptului la apărare, abordându-se exclusiv aspectele necesare contextului. Conținutul normativ rezultat nu mai încorporează enumerarea instanțelor judecătorești, însă acest fapt nu reprezintă o încălcare a art. 126 alin. (1) din Constituție, întrucât legea în care se integrează dezvoltă în partea sa dispozitivă aspectele referitoare atât la organizarea și competențele Înaltei Curți de Casație și Justiție, curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate și judecătorilor, cât și la sfera relațiilor sociale derivate din acestea”. Cu privire la pretinsa suprapunere a modificărilor alin. (2) al art. 2 din Legea nr. 304/2004 cu cele prevăzute la alin. (2) al art. 7 din același act normativ, situație care ar determina un paralelism legislativ, apreciază că acesta este aparent, în realitate intervenția asupra primei prevederi enumerate redă norma juridică într-o nouă redactare, în partea finală regăsindu-se sintagma „respectându-se principiul egalității de arme, independența instanțelor și a judecătorilor, principiul separării puterilor și a forței obligatorii a hotărârilor definitive ale instanței, precum și durată rezonabilă a proceselor și a respectării dreptului la apărare”, expresie care nu cunoaște consacrare multiplă în legea în care se integrează.

29. La intervenția de completare a **art. 7 din Legea nr. 304/2004**, cu un nou alineat, este respectată modalitatea de sistematizare a ideilor în corpul actului normativ și succesiunea logică a soluțiilor legislative, acesta fiind inclus în primul titlu al legii, în care sunt stabilite dispozițiile generale ale cadrului normativ al organizării judiciare. Norma juridică astfel instituită „afirmă principiul egalității de arme și în ceea ce privește configurația sălii de judecată, percept derivat din dreptul la un proces echitabil prevăzut la art. 21 alin. (3) din Constituție, iar caracterizarea ca fiind neclară și imprecisă poate fi consecința preferinței autorilor sesizării de parcurgere și înțelegere a prevederilor care au rolul de a orienta reglementarea, cu un caracter general, fără aprofundarea dispozițiilor de fond, de drept material sau de ordin procedural, care cuprind reglementarea propriu-zisă a relațiilor sociale care fac obiectul actului normativ”.

30. Referitor la intervenția asupra **art. 9 din Legea nr. 304/2004**, se consideră că, „dintr-o eroare, textul care se referea, în varianta în vigoare, la plenul Consiliului Superior al Magistraturii a fost modificat în sensul acordării atribuțiilor celor două secții fără a se face precizarea efectivă că hotărârile supuse căilor de atac sunt cele adoptate de către Secția pentru judecători și Secția pentru procurori. Această omisiune nu reprezintă însă o încălcare a prevederilor constituționale și prin urmare nu poate fi reținută ca reprezentând o neconformitate cu Legea fundamentală”.

31. Cu privire la critica de neconstituționalitate a completării **art. 16 din Legea nr. 304/2004**, președintele Camerei Deputaților arată că „termenul de redactare a hotărârilor judecătorești reprezintă o regulă de procedură pe care o apreciem ca fiind firesc să se regăsească în cadrul Legii nr. 304/2004, reprezentând o opțiune a legiuitorului derivată din art. 126 alin. (2) din Actul fundamental, prin care se recunoaște acestuia abilitatea stabilirii procedurii de judecată”.

32. Critica referitoare la neconstituționalitatea articolelor cuprinse în **secțiunea 21 privind Secția pentru Investigarea Infraacțiunilor din Justiție** prin raportare la prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1), referitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii, este neîntemeiată, însăși legea în care se integrează norma juridică de completare dedusă controlului de constituționalitate stabilind că, în cadrul Ministerului Public funcționează parchetele militare, iar în cadrul instanțelor judecătorești instanțele militare, criteriul în raport de care se face cercetarea penală și judecarea de către aceste instanțe fiind calitatea de militar a persoanei.

33. Președintele Camerei Deputaților arată că „înființarea secției a fost considerată ca oportună pentru a scoate din cadrul parchetelor Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a dosarelor de urmărire penală și a înlătura orice posibile presiuni care ar putea fi exercitate din partea organelor de urmărire penală asupra judecătorilor și procurorilor. Condițiile de accesare în această secție sunt deosebite, posturile în cauză urmând a fi ocupate prin concurs de procurorii care au o vechime minimă efectivă de 18 ani în funcție, pe o perioadă de 3 ani, care mai poate fi prelungită de două ori, neputându-se depăși 9 ani.”

34. În concluzie, președintele Camerei Deputaților apreciază că, din analiza coroborată a tuturor susținerilor autorilor sesizării, se constată că „acestea sunt în profund dezacord atât cu rolul de unică autoritate legiuitoare a țării al Parlamentului și cu procedurile parlamentare aplicabile edictării legilor, cât și cu interdicția prevăzută la art. 69 din Actul fundamental care stabilește că orice mandat imperativ care ar putea fi stabilit în sarcina deputaților și al senatorilor este nul”.

35. Având în vedere considerentele expuse, președintele Camerei Deputaților consideră obiecția de neconstituționalitate ca neîntemeiată și propune respingerea acesteia ca atare.

36. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au comunicat punctul lor de vedere cu privire la obiecțiile de neconstituționalitate.

37. La dosarul cauzei, au fost depuse două memorii din partea Asociației Forumul Judecătorilor, respectiv din partea unei persoane fizice, Miron Damian, formulate în calitate de *amicus curiae*, prin care se susțin obiecțiile de neconstituționalitate privind dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, precum și prevederile Constituției, reține următoarele:

38. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 1, 10, 15, 16 și 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

39. Actul de sesizare are ca obiect al criticilor de neconstituționalitate dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, în ansamblul său, precum și dispozițiile art. I pct. 1, 2, 3, 4, 5, 45 și 61 din lege, în special.

40. Autorii sesizării susțin că dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) în ceea ce privește principiul respectării obligatorii a legii, precum și claritatea și previzibilitatea legii, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în fața legii și a autorităților publice, art. 21 alin. (3) cu privire la dreptul la un proces echitabil, art. 61 alin. (2) care consacră principiul bicameralismului, art. 126 privind instanțele judecătorești,

precum și ale art. 148 alin. (2) și (4) privind integrarea României în Uniunea Europeană.

41. În vederea soluționării prezentei sesizări, Curtea procedează, mai întâi, la **verificarea admisibilității acesteia**.

42. Analiza îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a sesizării trebuie realizată prin raportare la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia „*Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori.*” Astfel, Curtea constată că actul supus controlului de constituționalitate este o lege adoptată de Parlamentul României, sesizările fiind formulate de un număr de 51 de deputați, dintre care 50 aparținând grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România, Partidului Mișcarea Populară, Partidului Național Liberal și minorităților naționale, precum și un deputat neafiliat, subiect de drept care întrunește, potrivit dispozițiilor legale, calitatea de titular al sesizării Curții Constituționale cu obiecții de neconstituționalitate.

43. Analiza îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a sesizării trebuie realizată și prin raportare la art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia „*În vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, cu 5 zile înainte de a fi trimisă spre promulgare, legea se comunică Guvernului, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și Avocatului Poporului și se depune la secretarul general al Camerei Deputaților și la cel al Senatului. În cazul în care legea a fost adoptată cu procedură de urgență, termenul este de două zile.*”

44. Cu privire la **cadrul legal al termenelor în care poate fi sesizată Curtea Constituțională**, se observă că, în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție, instanța constituțională „se pronunță asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora [...]”. Potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție „*Promulgarea legii se face în termen de cel mult 20 de zile de la primire*”, iar, în ipotezele în care „*Președintele a cerut reexaminarea legii ori dacă s-a cerut verificarea constituționalității ei*”, potrivit alin. (3) al art. 77, „*promulgarea legii se face în cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare sau de la primirea deciziei Curții Constituționale, prin care i s-a confirmat constituționalitatea.*”

45. Dispozițiile art. 77 și 146 din Constituție sunt dezvoltate la nivel infraconstituțional, în regulamentele celor două Camere ale Parlamentului și în Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

46. Astfel, potrivit art. 133 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, „*Legea adoptată de Camera Deputaților cu privire la care Senatul s-a pronunțat ca primă Cameră sesizată ori, după caz, în calitate de Cameră decizională pentru unele prevederi, semnată de președintele Camerei Deputaților și de președintele Senatului, se comunică, cu 5 zile înainte de a fi trimisă spre promulgare, Guvernului, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și Avocatului Poporului și se depune la secretarul general al Camerei Deputaților și la secretarul general al Senatului, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale. Dacă legea este adoptată în procedură de urgență, termenul este de două zile*”, iar conform alin. (4) al aceluiași articol „*Data la care legea adoptată a fost depusă la secretarul general al Camerei Deputaților se comunică deputaților, în termen de 24 de ore de la depunere*”. Normele regulamentare mai stabilesc, la alin. (5), că „*După împlinirea termenelor prevăzute la alin. (3) legea se trimite, sub semnătura președintelui Camerei Deputaților, Președintelui României în vederea promulgării*”.

47. Dispozițiile art. 146 din Regulamentul Senatului României prevăd că „(1) *În cazul în care Senatul, în calitate de Cameră*

decizională, a adoptat fără modificări un proiect de lege sau o propunere legislativă primită de la Camera Deputaților, aceasta va fi semnată de președintele Senatului, va fi depusă la secretarul general al Senatului în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale și va fi transmisă Camerei Deputaților pentru îndeplinirea formalităților de promulgare.

(2) Depunerea legii la secretarul general al Senatului se face numai în zilele în care Senatul lucrează în plen și se aduce la cunoștință senatorilor în aceeași zi, prin prezentare în ședința de plen și prin afișare datată și certificată la avizierul general de la sala de ședință. Senatorii își pot exercita dreptul de sesizare a Curții Constituționale, potrivit legii.”

48. În fine, prevederile art. 56 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului stabilesc că „(1) Legile adoptate în ședință comună se semnează de președinții celor două Camere, se comunică, **cu 5 zile înainte de a fi trimise spre promulgare**, Guvernului, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și Avocatului Poporului și se depun la secretarul general al Camerei Deputaților și la secretarul general al Senatului, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale. Dacă legile sunt adoptate în procedură de urgență, termenul este de **două zile**.”

(2) Data la care legile adoptate au fost depuse la secretarii generali ai Camerelor se comunică deputaților și senatorilor, în ședință publică, în termen de 24 de ore de la depunere.

(3) După împlinirea termenului de 5 zile și, respectiv, de două zile, după caz, legile se trimit de președintele Camerei Deputaților Președintelui României, în vederea promulgării.”

49. În mod corelativ cu dispozițiile celor trei regulamente parlamentare, Legea nr. 47/1992 prevede, la art. 15, că „În vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, **cu 5 zile înainte de a fi trimisă spre promulgare**, legea se comunică Guvernului, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și Avocatului Poporului și se depune la secretarul general al Camerei Deputaților și la cel al Senatului. În cazul în care legea a fost adoptată cu procedură de urgență, termenul este de **două zile**” [alin. (2)], „Data la care legea a fost depusă la secretarii generali ai Camerelor se aduce la cunoștință în plenul fiecărei Camere în termen de 24 de ore de la depunere. Depunerea și comunicarea se fac numai în zilele în care Camerele Parlamentului lucrează în plen” [alin. (3)], iar „Sesizarea făcută de parlamentari se trimite Curții Constituționale **în ziua primirii ei**, de către secretarul general al Camerei respective” [alin. (4)].

50. Sub aspectul **naturii lor juridice**, Curtea constată că termenele reglementate prin art. 133 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, art. 56 alin. (1) din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, respectiv art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 sunt „termene care privesc desfășurarea raporturilor constituționale dintre autoritățile publice și, prin urmare, în măsura în care nu se prevede altfel în mod expres, nu se calculează pe zile libere” (Decizia nr. 233 din 20 decembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 638 din 28 decembrie 1999). În consecință, nu sunt aplicabile în această procedură dispozițiile art. 181 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora, când termenul se socotește pe zile, nu intră în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua când acesta se împlinește, întrucât dreptul public este supus regulii în virtutea căreia termenele se calculează pe zile calendaristice, în sensul că se include în termen și ziua în care acesta începe să curgă și ziua când se împlinește (Decizia nr. 89 din 26 ianuarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 115 din 19 februarie 2010).

51. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că „în exercitarea controlului *a priori* de constituționalitate, esențial este fie ca legea să nu fi fost promulgată la data înregistrării sesizării la Curtea Constituțională”, fie, dacă legea a fost promulgată

intempestiv în interiorul termenelor prevăzute de regulamentele parlamentare și de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sesizarea să fi fost formulată în interiorul acestor termene. Prin urmare, Curtea a constatat că termenele cuprinse la art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, respectiv termenul de 5 zile înainte ca legea să fie trimisă spre promulgare, și de două zile, în cazul adoptării legii în procedură de urgență, au un **caracter de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale**, astfel încât nu există nicio sancțiune dacă aceștia sesizează instanța constituțională după expirarea acestora; în acest caz, însă, pentru a fi reținută admisibilitatea sesizării, este esențial ca legea să nu fi fost promulgată în prealabil de Președintele României. Faptul că legiuitorul a reglementat în Legea nr. 47/1992 un termen de protecție are semnificația unei garanții asociate dreptului de sesizare a Curții Constituționale care implică o interdicție totală de a se promulga legea în acest termen. Termenul menționat nu poate fi calificat, însă, ca fiind unul de decădere în sensul că numai în acest termen se pot formula obiecții de neconstituționalitate. Formulând obiecția în afara termenului, autorul acesteia se expune posibilității ca, până la data formulării ei, Președintele să promulge legea, dar, odată sesizată Curtea, și în condițiile în care aceasta încunoștințează Președintele cu privire la faptul că legea se află în control *a priori* de constituționalitate, Președintele, în tot acest timp, nu are competența de a emite decretul de promulgare (a se vedea Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 21 februarie 2017, paragraful 25).

52. Din examinarea **cazisticii constituționale în materia admisibilității sesizărilor de neconstituționalitate pe calea controlului a priori**, sub aspectul respectării termenelor de sesizare prevăzute de lege, respectiv a condiției referitoare la obiectul sesizării — lege nepromulgată, Curtea reține că se disting 4 ipoteze.

53. (i) **Sesizarea s-a realizat în termenele prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992**. Această ipoteză este cea mai frecventă și, întrucât în cauzele respective nu au fost invocate probleme cu privire la admisibilitatea sesizărilor astfel formulate, în cuprinsul deciziilor prin care Curtea a soluționat obiecțiile de neconstituționalitate, instanța s-a limitat la a constata îndeplinirea condițiilor legale referitoare la sesizare. A se vedea, în acest sens, recenta Decizie nr. 33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2018, prin care Curtea a soluționat o obiecție de neconstituționalitate cu un obiect identic celui din prezentul dosar.

54. (ii) **Sesizarea s-a realizat în termenele prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, însă legea a fost promulgată de Președintele României anterior sesizării**. Ipoteza se regăsește în Decizia nr. 975 din 7 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 11 august 2010. Curtea a reținut că, „deși obiecția de neconstituționalitate a fost introdusă în termenul legal de două zile prevăzut de Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările ulterioare, legea criticată a fost promulgată prin Decretul Președintelui României nr. 603 din 29 iunie 2010, care, împreună cu legea purtând nr. 118/2010, au fost publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 441 din 30 iunie 2010. În consecință, Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar a intrat în vigoare la data de 3 iulie 2010”. Având în vedere situația creată de promulgarea intempestivă, Curtea a statuat că „nu poate respinge ca inadmisibilă obiecția de neconstituționalitate strict pentru faptul că legea a fost promulgată, întrucât obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în termenul legal. [...] Indiferent de forma de exercitare a controlului de constituționalitate pe cale *a priori* sau *a posteriori*, acesta se va

putea realiza, întotdeauna, numai prin respectarea strictă a Legii nr. 47/1992, republicată, cu modificările ulterioare, precum și a dispozițiilor regulamentelor celor două Camere ale Parlamentului de către autoritățile publice implicate, lipsirea de substanță a uneia dintre cele două forme de control constituțional fiind de neconceput într-un stat de drept”.

55. Prin urmare, *Curtea a constatat că sesizarea s-a realizat în termenul legal de protecție*, în interiorul căruia Președintele României nu are dreptul de a promulga legea, întrucât dreptul său se naște ulterior, după expirarea termenelor de 5 zile, respectiv 2 zile, prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992. Conduita Președintelui României nu poate constitui un impediment în calea controlului de constituționalitate, iar subiectele de drept îndrituite să declanșeze controlul nu pot fi lipsite de dreptul lor constituțional, consacrat de art. 146 lit. a). O interpretare contrară a dispozițiilor legale și regulamentare referitoare la termenele de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale ar lăsa fără efecte juridice norma constituțională, ceea ce este inadmisibil.

56. (iii) **Sesizarea s-a realizat după expirarea termenelor prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, însă legea nu a fost promulgată de Președintele României anterior sesizării.** Reiterând caracterul de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale, Curtea a reținut că „nu există nicio sancțiune dacă aceștia sesizează instanța constituțională după expirarea acestora”. Mai mult, Curtea a statuat că „în exercitarea controlului a priori de constituționalitate, esențial este ca legea să nu fi fost promulgată la data înregistrării sesizării la Curtea Constituțională” (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, Decizia nr. 1.612 din 15 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 888 din 30 decembrie 2010, Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 21 februarie 2017, Decizia nr. 89 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 13 aprilie 2017, Decizia nr. 718 din 8 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 998 din 15 decembrie 2017). **În toate aceste situații**, luând act de faptul că sesizările de neconstituționalitate au fost formulate cu depășirea termenelor înscrise în art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, pe de o parte, și de faptul că **termenul de 20 de zile pentru promulgare nu era epuizat, iar Președintele României nu promulgase încă legile deduse controlului Curții**, pe de altă parte, Curtea a efectuat o verificare de fond a legilor, pronunțând decizii de admitere sau de respingere, ca neîntemeiate, după caz, a criticilor formulate.

57. Curtea a statuat, de exemplu, prin Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, precitată, paragraful 25, că „O atare situație nu este o abatere de la regularitatea sesizării Curții Constituționale, titularii dreptului de sesizare putând să sesizeze Curtea oricând înainte de emiterea decretului de promulgare”, iar, la paragraful 20 din aceeași decizie, că, deși „sesizarea nu a fost depusă la Curtea Constituțională în interiorul termenului de protecție, ea *îndeplinește condiția de admisibilitate* referitoare la obiectul controlului de constituționalitate (legea nepromulgată încă), întrucât nici Constituția și nici Legea nr. 47/1992 nu reglementează obligativitatea introducerii obiecției de neconstituționalitate în interiorul termenului de protecție. Neintroducerea obiecției în acest termen nu are, așadar, drept consecință decăderea titularilor din dreptul de a sesiza Curtea Constituțională, aceștia putând formula sesizări, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, sub condiția ca legea să nu fi fost încă promulgată”.

58. Mai mult, în cazul în care, după sesizarea Curții Constituționale și încunoștințarea Președintelui că legea se află

în control *a priori* de constituționalitate, acesta promulgă totuși legea, Curtea a reținut că „Conduita Președintelui nu este opozabilă Curții Constituționale, aceasta neputându-se dezinvesti prin pronunțarea unei soluții de inadmisibilitate a obiecției de neconstituționalitate pe acest motiv. Emiterea unor asemenea decrete cu nerespectarea art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, în condițiile în care Președintele a fost încunoștințat despre faptul că legea se află în control *a priori* de constituționalitate, nu constituie un motiv pentru respingerea ca inadmisibilă a obiecției. Prin urmare, decretul emis, neavând un efect dirimant, nu poate bloca exercitarea controlului *a priori* de constituționalitate, astfel încât Curtea va analiza obiecția în cadrul controlului *a priori*, chiar dacă legea a fost promulgată” (a se vedea Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, precitată, paragraful 26).

59. (iv) **Sesizarea s-a realizat după expirarea termenelor prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 și legea fusese promulgată de Președintele României anterior sesizării.** În această ipoteză, *obiecțiile de neconstituționalitate au fost respinse ca inadmisibile* (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 233 din 20 decembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 638 din 28 decembrie 1999, și Decizia nr. 89 din 26 ianuarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 115 din 19 februarie 2010).

60. În aceste cazuri, Curtea a luat act de faptul că, după expirarea termenelor înscrise în art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, legea a fost transmisă Președintelui României, care a promulgat-o în chiar ziua primirii ei. Sesizarea Curții Constituționale după epuizarea termenului de protecție prevăzut în favoarea titularilor dreptului de a formula obiecții de neconstituționalitate, chiar înăuntrul termenului de 20 de zile, prevăzut de Constituție pentru promulgare, dar după promulgare sau în aceeași zi cu promulgarea, nu poate declanșa controlul de constituționalitate, întrucât Președintele României și-a exercitat în mod legitim atribuția constituțională, iar prin actul promulgării, legea adoptată de Parlament nu mai poate fi supusă controlului preventiv de constituționalitate. Cu alte cuvinte, depășirea termenului de protecție coroborată cu promulgarea legii, ambele anterioare sesizării Curții Constituționale, lipsesc de obiect controlul de constituționalitate, obiecția astfel formulată fiind respinsă ca inadmisibilă. „Indiferent de forma de exercitare a controlului de constituționalitate pe cale *a priori* sau *a posteriori*, acesta se va putea realiza, întotdeauna, numai prin respectarea strictă a Legii nr. 47/1992, republicată, cu modificările ulterioare, precum și a dispozițiilor regulamentelor celor două Camere ale Parlamentului de către autoritățile publice implicate, lipsirea de substanță a uneia dintre cele două forme de control constituțional fiind de neconceput într-un stat de drept” (a se vedea Decizia nr. 975 din 7 iulie 2010, precitată).

61. Distinct de cele 4 ipoteze prezentate, consolidate în jurisprudență, Curtea amintește un caz izolat, respectiv Decizia nr. 70 din 5 mai 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 221 din 19 mai 1999, în care Președintele României, la data de 2 aprilie 1999, a solicitat Curții Constituționale să se pronunțe asupra constituționalității mai multor prevederi din Legea privind organizarea și desfășurarea referendumului, adoptată de Parlament în data de 22 februarie 1999, depusă la secretarul general al Camerei Deputaților în vederea exercitării dreptului de sesizare asupra constituționalității legii în data de 1 martie și trimisă spre promulgare la data de 5 martie 1999. În condițiile în care și **termenul de 20 de zile pentru promulgare fusese depășit**, analizând legalitatea sesizării, Curtea s-a limitat să constate că „Legea privind organizarea și desfășurarea referendumului nu a fost promulgată. De aceea nu există impedimente

constituționale sau legale pentru realizarea controlului de constituționalitate”, iar cu privire la termenul de promulgare a legii, care fusese depășit, Curtea a menționat doar că, „În lumina acestor prevederi [n.r. — ale art. 77 alin. (1) din Constituție], atribuția Președintelui de a promulga legea îl implică pe acesta în relații specifice cu Parlamentul, relații care depășesc însă cadrul controlului de constituționalitate a legilor, realizat de Curtea Constituțională în baza art. 144 lit. a) din Constituție și a art. 17—20 din Legea nr. 47/1992”.

62. **Analiza admisibilității sesizării în prezenta cauză.** Cu privire la legea supusă controlului de constituționalitate, Curtea reține că aceasta a fost adoptată în procedură de urgență, astfel încât, în speță, este aplicabil art. 15 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 47/1992 referitor la termenul de 2 zile. Legea a fost depusă la secretarul general al Camerei Deputaților și la cel al Senatului la data de 21 decembrie 2017 și trimisă spre promulgare la data de 23 decembrie 2017, iar obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în data de 22 ianuarie 2018. *Termenul de 2 zile prevăzut de art. 15 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 47/1992 s-a împlinit pe data de 22 decembrie 2017, ora 24.*

63. Chiar dacă sesizarea nu a fost depusă la Curtea Constituțională în interiorul termenului de protecție, ci ulterior, în data de 22 ianuarie 2018, ea pare că îndeplinește condiția de admisibilitate referitoare la obiectul controlului de constituționalitate (legea nepromulgată încă), întrucât nici Constituția și, conform jurisprudenței Curții Constituționale, nici Legea nr. 47/1992 nu reglementează obligativitatea introducerii obiecției de neconstituționalitate în interiorul termenului de protecție. Aparent, situația din prezentul dosar ar putea fi încadrată în cea de-a treia ipoteza jurisprudențială menționată, însă, analizând deciziile Curții Constituționale, Curtea observă că, **în toate situațiile anterioare (indicate la paragrafele 56—58), sesizarea Curții s-a realizat înainte de promulgarea legii, dar în interiorul termenului constituțional de 20 de zile, sesizarea astfel formulată constituind temeiul constituțional sui generis al întreruperii termenului de promulgare.**

64. **În cazul de față, fără precedent în jurisprudența Curții Constituționale,** contextul în care a fost sesizată Curtea este următorul: *la data de 22 decembrie 2017, deci în interiorul termenului prevăzut de lege, două subiecte de drept îndrituite de lege, distincte de autorii sesizării din prezenta cauză, au formulat obiecții de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, care au constituit obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 2.962A/2017 și nr. 2.965A/2017. Prin adresele nr. 12.641 din 22 decembrie 2017, respectiv nr. 12.661 din 27 decembrie 2017, Curtea a adus la cunoștința Președintelui României înregistrarea pe rolul instanței constituționale a sesizărilor formulate, astfel că, începând cu data de 22 decembrie 2017, în sarcina Președintelui României s-a născut interdicția de a promulga legea. La data de 22 ianuarie 2018, la 30 de zile de la trimiterea spre promulgare a legii și cu o zi înainte de termenul fixat pentru soluționarea celor două sesizări, a fost formulată o nouă sesizare, care constituie obiectul prezentului dosar. Astfel, în cazul de față, este adevărat că sesizarea s-a realizat înainte de promulgarea legii, însă împrejurarea se datorează faptului că termenul de promulgare a fost întrerupt ca urmare a celor două sesizări de neconstituționalitate, formulate prealabil prezentei sesizări, și care au fost soluționate de Curte, prin Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018.*

65. În acest context factual, Curtea va analiza problema admisibilității prezentei sesizări. Astfel, pornind de la jurisprudența sa constantă, potrivit căreia termenele instituite de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 au un caracter de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale,

neexistând nicio sancțiune dacă aceștia sesizează instanța constituțională după expirarea acestora, cu condiția ca legea să nu fi fost promulgată în prealabil de Președintele României, în termenul constituțional de 20 de zile, Curtea apreciază că, în ipoteza întreruperii termenului de promulgare, admisibilitatea sesizării nu poate fi raportată decât la termenele stabilite de lege și de Constituție, iar nu la lipsa decretului de promulgare. Cu alte cuvinte, **după expirarea termenului de 5 zile sau 2 zile, după caz, și a termenului de 20 de zile în care legea ar fi fost promulgată în lipsa cauzei de întrerupere a procedurii de promulgare (sesizarea anterioară a instanței constituționale), titularii dreptului de a sesiza instanța constituțională pierd acest drept,** cu consecința că obiecțiile de neconstituționalitate formulate peste aceste termene vor fi respinse ca inadmisibile. Un nou drept de a sesiza Curtea se naște după reexaminarea legii în Parlament, în cazul în care în urma efectuării controlului s-a constatat neconstituționalitatea legii criticate. Într-o atare ipoteză devin incidente dispozițiile art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, coroborate, de această dată, cu dispozițiile art. 77 alin. (3) din Constituție, care prevăd un nou termen de promulgare de 10 zile, iar nu cu dispozițiile art. 77 alin. (1) din Constituție, termenul de 20 de zile pentru promulgare nefiind aplicabil în ipoteza legii adoptate de Parlament, după reexaminare.

66. **O interpretare contrară, bazată pe ideea că nu există un termen limită pentru sesizarea instanței de contencios constituțional,** ar conduce la concluzia că formularea unei sesizări de neconstituționalitate, ce determină întreruperea termenului de promulgare, **crează o situație în care, subiectele de drept prevăzute de art. 146 lit. a) din Constituție pot sesiza sine die instanța constituțională,** lipsind de efecte juridice dispozițiile legale și constituționale referitoare la termenele de exercitare a drepturilor procesuale în fața acesteia. S-ar putea ajunge în situația în care titularii dreptului de sesizare ar formula alternativ și succesiv, pe motive identice sau diferite, un număr nelimitat de obiecții de neconstituționalitate cu privire la o anumită lege, împrejurare care ar prelungi nepermis procedura legislativă, blocând indirect finalizarea acestei proceduri și, deci, intrarea în vigoare a actului adoptat de Parlament. Or, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, instituirea prin lege a unor termene nu are ca scop decât disciplinarea raporturilor juridice născute între părți și preîntâmpinarea unei conduite abuzive, șicanatorii, a titularilor dreptului pentru care se instituie obligația respectării acestor termene. Prin urmare, odată reglementate termenele procedurale și substanțiale care vizează raporturile constituționale dintre autoritățile publice, termene care au ca finalitate stabilirea unei rigori în derularea procedurii legislative, respectarea acestora se impune cu forță egală tuturor subiectelor de drept aflate în ipoteza art. 146 lit. a) din Constituție, care sunt obligate deopotrivă să se încadreze în prescripția legală dacă apreciază că sunt temeiuri pentru sesizarea Curții Constituționale.

67. Mai mult, Curtea constată că, pentru a avea caracter legitim, exercitarea drepturilor legale și constituționale trebuie să se realizeze, în acord cu prevederile art. 57 din Constituție, **„cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți”.** Cu alte cuvinte, numai exercitarea dreptului cu bună-credință, în interiorul termenelor instituite de legiuitorul constituant sau ordinar, are caracter legitim și se bucură de protecția oferită de lege și Constituție.

68. Prin urmare, Curtea constată că **jurisprudența anterioară a instanței constituționale nu poate constitui temei legal al admisibilității prezentei sesizări,** așa cum pretind autorii săi, întrucât, pe de o parte, aceasta vizează o altă ipoteză factuală, iar, pe de altă parte, ea nu poate fi extinsă la prezenta situație de fapt, întrucât, așa cum s-a precizat mai sus, interpretarea

dispozițiilor legale și constituționale referitoare la termenele de sesizare a Curții nu se poate realiza *contra legem*, deturnând litera și spiritul acesteia.

69. Ceea ce Curtea a interpretat în sens favorabil titularilor obiecției de neconstituționalitate, respectiv că, formulând obiecția în afara termenului de protecție, autorul acesteia se expune posibilității ca, până la data formulării ei, Președintele României să promulge legea, însă, odată sesizată Curtea, obiecția este admisibilă, iar pe perioada controlului, Președintele nu are competența de a emite decretul de promulgare, nu poate fi extins și la ipoteza formulării unei obiecții după depășirea termenului de 20 de zile în care Președintele ar fi fost obligat să promulge legea, dacă nu se declanșa un control de constituționalitate, în interiorul termenelor legale și constituționale. **Formularea în prealabil a unei obiecții de neconstituționalitate, care întrerupe termenul de promulgare a legii, nu poate avea ca efect prelungirea termenelor în care trebuie să se realizeze sesizarea instanței constituționale**, întrucât, într-o atare ipoteză, admisibilitatea controlului de constituționalitate s-ar fundamenta pe opțiunea/conduita prealabilă a unor subiecte de drept (acte cu grad sporit de imprevizibilitate), ceea ce este de neconceput.

70. **În concluzie**, o sesizare a Curții Constituționale (i) **va fi întotdeauna admisibilă** dacă se realizează în interiorul termenelor legale de 5 zile, respectiv 2 zile, prevăzute de

art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, (ii) **va fi admisibilă** după depășirea termenului legal prevăzut de Legea nr. 47/1992, în interiorul termenelor de promulgare de 20 de zile, respectiv 10 zile, prevăzute de art. 77 alin. (1) și (3) din Constituție, **însă condiționat de nepromulgarea legii**, (iii) **va fi admisibilă în ipoteza întreruperii termenului de promulgare**, ca urmare a formulării în prealabil a unei alte sesizări de neconstituționalitate, **doar dacă s-a realizat în interiorul termenului de promulgare de 20 de zile, respectiv de 10 zile**, pe care titularul sesizării l-ar fi avut la dispoziție ipotetic, dacă nu ar fi intervenit cazul de întrerupere a procedurii promulgării. **Dimpotrivă, dacă nu sunt întrunite condițiile cu privire la termenele stabilite de lege și de Constituție, sesizarea Curții va fi respinsă ca inadmisibilă.**

71. Având în vedere că, în cauza de față, sesizarea a fost înregistrată pe rolul Curții Constituționale în data de 22 ianuarie 2018, deci după împlinirea termenului de 20 de zile în care, dacă legea nu ar fi fost contestată în prealabil în fața instanței constituționale, Președintele ar fi fost obligat să o promulge, termen care s-a împlinit în data de 11 ianuarie 2018, Curtea constată că prezenta sesizare nu întrunește condițiile prevăzute de lege și Constituție pentru a putea fi analizată pe fond, astfel că **sesizarea urmează a fi respinsă ca inadmisibilă**, în temeiul art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, coroborat cu art. 77 alin. (1) din Constituție.

72. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, obiecția de neconstituționalitate privind dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, obiecție formulată de 51 de deputați, dintre care 50 aparținând grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România, Partidului Mișcarea Populară, Partidului Național Liberal și minorităților naționale, precum și un deputat neafiliat.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președinților celor două Camere și Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 februarie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent-șef,
Mihaela Senia Costinescu

★

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu soluția pronunțată, cu majoritate de voturi, de Curtea Constituțională formulăm prezenta opinie separată, considerând că **sesizarea de neconstituționalitate** — formulată de cei 51 deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România, Partidului Mișcarea Populară, Partidului Național Liberal și Grupului parlamentar al minorităților naționale, precum și de un deputat neafiliat — **se impunea a fi examinată pe fond și nu respinsă ca inadmisibilă**, pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare:

1. Prealabil examinării pe fond a obiecției de neconstituționalitate, instanța de contencios constituțional are obligația verificării admisibilității acesteia. **Cauzele de inadmisibilitate** sunt motive legale ce împiedică declanșarea

sau extinderea procedurii de control a constituționalității legilor. Fie că sunt reglementate expres de lege, fie că sunt stabilite pe cale jurisprudențială, cauzele de inadmisibilitate au caracter imperativ. De aceea, Curtea trebuie să procedeze în mod obligatoriu la examinarea admisibilității sesizărilor care îi sunt adresate, ca etapă prealabilă examinării fondului lor, iar în situația în care identifică existența unei astfel de cauze, să procedeze la respingerea sesizării ca inadmisibilă. În această privință, **cauzele de inadmisibilitate se constituie într-un veritabil instrument de autolimitare, menit să mențină Curtea Constituțională în granițele rolului său constituțional.**

2. Analiza îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a sesizării trebuie realizată prin raportare la dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituție și art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992, în care sunt prevăzute condițiile referitoare la atribuția Curții Constituționale de exercitare a controlului de constituționalitate a legilor înainte de promulgare și care vizează trei aspecte:

- dreptul de sesizare a Curții;
- termenul de sesizare;
- obiectul sesizării.

3. Cu privire la regularitatea sesizării Curții Constituționale — în raport de care, în opinia majoritară, s-a apreciat că sesizarea se impune a fi respinsă ca inadmisibilă, cu motivarea nerespectării termenului de sesizare prevăzut de lege — considerăm că, în prezenta cauză, instanța de contencios constituțional a fost legal sesizată, obiecția de neconstituționalitate fiind formulată cu îndeplinirea tuturor cerințelor prevăzute de art. 146 lit. a) din Constituție și de art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 — inclusiv în privința respectării termenului de sesizare a Curții, anterior promulgării legii.

4. Cadrul legal al termenelor în care poate fi sesizată Curtea Constituțională și al termenelor în care legea poate fi promulgată

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională „se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora”.

Potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 „În vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, cu 5 zile înainte de a fi trimisă spre promulgare, legea se comunică Guvernului, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și Avocatului Poporului și se depune la Secretarul General al Camerei Deputaților și la cel al Senatului. În cazul în care legea a fost adoptată cu procedură de urgență, termenul este de două zile”.

Conform art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție „Promulgarea legii se face (s.n. de către Președintele României) în termen de cel mult 20 de zile de la primire”.

În ipotezele în care „Președintele a cerut reexaminarea legii ori dacă s-a cerut verificarea constituționalității ei, promulgarea legii se face în cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare sau de la primirea deciziei Curții Constituționale, prin care i s-a confirmat constituționalitatea”, conform art. 77 alin. (3) din Constituție.

5. Cu privire la termenul de sesizare, este de remarcat, mai întâi, că legea ce a constituit obiectul controlului de constituționalitate în prezenta cauză a fost adoptată în procedură de urgență, termenul pentru exercitarea dreptului de sezină fiind, în această situație, de două zile, potrivit art. 15 alin. (2) teza finală din Legea nr. 47/1992.

Legea a fost adoptată de Senat, în calitate de Camera decizională, la data de 20 decembrie 2017, a fost depusă la secretarul general al Camerei Deputaților și la cel al Senatului în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale la data de 21 decembrie 2017 și a fost trimisă spre promulgare la data de 23 decembrie 2017. Prezenta sesizare de neconstituționalitate a fost depusă la secretarul general al Camerei Deputaților și la cel al Senatului la data de 22 ianuarie 2018 și a fost înregistrată la Curtea Constituțională în aceeași zi.

6. Autorii sesizării au motivat depășirea termenului de sesizare prin imposibilitatea obținerii numărului minim de susținători în cadrul termenului prescurtat de două zile și au invocat, totodată, în sensul admisibilității sesizării și soluționării pe fond a acesteia, jurisprudența „îndelungată și constantă” a Curții Constituționale, prin care aceasta, confruntându-se cu situații similare, nu a reținut neregularitatea sesizărilor (au fost

indicate, cu titlu exemplificativ, deciziile nr. 767/2016, nr. 89/2017, nr. 718/2017, nr. 975/2010 sau nr. 1.612/2010).

7. Jurisprudența Curții Constituționale cu privire la natura juridică a termenelor de 5 zile, respectiv de 2 zile prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 și a termenului până la care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional în cadrul controlului a priori de constituționalitate

Analizând jurisprudența cu referire la termenul în care poate fi sesizată Curtea Constituțională în cadrul controlului a priori de constituționalitate se constată că instanța de contencios constituțional a stabilit, în aplicarea prevederilor constituționale și legale indicate anterior, următoarele mari direcții de urmat:

- legea să nu fi fost promulgată la data înregistrării sesizării la Curtea Constituțională;

- dacă legea a fost promulgată intempestiv, în interiorul termenelor prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sesizarea să fi fost formulată în interiorul acestor termene;

- termenele cuprinse în art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, respectiv termenul de 5 zile înainte ca legea să fie trimisă spre promulgare, și de două zile, în cazul adoptării legii în procedură de urgență, au un caracter de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale, neexistând nicio sancțiune dacă aceștia sesizează Curtea după expirarea acestora, esențial fiind doar ca legea să nu fi fost promulgată, în prealabil, de Președintele României;

- legiuitorul a reglementat în Legea nr. 47/1992 termene de protecție (de 5 zile, respectiv de 2 zile) care au semnificația unei garanții asociate dreptului de sesizare a Curții Constituționale și care implică o interdicție totală de promulgare a legii în interiorul acestor termene;

- termenele de 5 zile, respectiv de 2 zile nu pot fi calificate ca fiind de decădere, în sensul că numai în aceste termene se pot formula obiecții de neconstituționalitate.

7.1. Astfel, prin **Decizia nr. 1.612/2010**, Curtea a analizat o situație similară celei de față și a constatat următoarele: „*obiecția de neconstituționalitate (...) nu a fost introdusă tardiv, întrucât, chiar dacă a fost depusă la Curtea Constituțională peste termenul de două zile prevăzut de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 — legea fiind adoptată în procedură de urgență —, legea criticată nu a fost promulgată; or, în exercitarea controlului a priori de constituționalitate, esențial este fie ca legea să nu fi fost promulgată la data înregistrării sesizării la Curtea Constituțională (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, când Curtea Constituțională a fost sesizată la data de 6 ianuarie 2000, deși legea a fost adoptată la 29 decembrie 1999), fie, dacă legea a fost promulgată intempestiv în interiorul termenelor prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sesizarea să fi fost formulată în interiorul acestor termene (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 975 din 7 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 11 august 2010). Curtea constată că termenele cuprinse la art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 au un caracter de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale, astfel încât nu există nicio sancțiune dacă aceștia sesizează instanța constituțională după expirarea acestora; în acest caz, așadar, esențial este ca legea să nu fi fost promulgată la momentul sesizării Curții Constituționale.*”

Aceleași considerente de principiu se regăsesc constant în jurisprudența Curții, pentru situații identice (a se vedea, de exemplu, deciziile nr. 20/2000, nr. 1.612/2010, nr. 89/2010, nr. 718/2017, nr. 767/2016, nr. 89/2017).

Așadar, Curtea a constatat că, în privința exercitării dreptului de sesizare a Curții pentru realizarea controlului de constituționalitate *a priori*, **nici Constituția și nici Legea nr. 47/1992 nu prevăd un termen de decădere pentru titularii dreptului de sesizare, acesta fiind limitat, sub aspect temporal, doar de momentul promulgării legii.**

Termenele de sesizare a Curții în cadrul controlului *a priori* sunt prevăzute numai în Legea nr. 47/1992, la art. 15 alin. (2), aceste termene legale regăsindu-se înscrise, în mod corespunzător, și în regulamentele parlamentare [art. 133 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, art. 146 din Regulamentul Senatului și art. 56 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului). Reglementarea acestor termene la nivel infraconstituțional are rolul de a proteja titularii dreptului de sesizare, în sensul acordării unui termen rezonabil în care aceștia să își exercite dreptul de acces la justiția constituțională, fără riscul ca legea vizată să fie între timp promulgată (în acest sens, a se vedea paragraful 19 din Decizia nr. 767/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 21 februarie 2017).

Curtea a constatat, totodată, că aceste termene — de 5 zile, respectiv de 2 zile — sunt **termene de recomandare**, deoarece nici textul art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 și nici dispozițiile regulamentare corespunzătoare nu prevăd o sancțiune pentru nerespectarea acestora. **O astfel de sancțiune nu s-ar justifica, în lipsa unui termen consacrat la nivel constituțional, atâta timp cât singura limită temporală, în privința exercitării dreptului de a sesiza Curtea, în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție, este aceea prin raportare la data promulgării legii, în condițiile art. 77 din Constituție.**

Curtea a apreciat, totodată, că dreptul fundamental de sesizare a instanței de contencios constituțional, exercitat în temeiul art. 146 lit. a) din Legea fundamentală, trebuie protejat chiar și în situația *atipică* în care sesizarea a fost formulată în termen, iar legea a fost, între timp, promulgată, cu ignorarea termenului de sesizare a Curții (a se vedea Decizia nr. 975/2010).

7.2. Prin **Decizia nr. 767/2016**, Curtea a avut de analizat un alt tip de situație, și anume admisibilitatea unei obiecții formulate în afara termenului de protecție, care, la acel moment, viza o lege nepromulgată, legea fiind însă promulgată ulterior sesizării Curții. Curtea a constatat că o asemenea situație nu se poate transforma într-un fine de neprimire a sesizării și a analizat pe fond respectiva sesizare: **„deși obiecția de neconstituționalitate nu a fost formulată în termenul de protecție, aceasta viza o lege nepromulgată încă. O atare situație nu este o abatere de la regularitatea sesizării Curții Constituționale, titularii dreptului de sesizare putând să sesizeze Curtea oricând înainte de emiterea decretului de promulgare. Faptul că legiuitorul a reglementat în Legea nr. 47/1992 un termen de protecție are semnificația unei garanții asociate dreptului de sesizare a Curții Constituționale care implică o interdicție totală de a se promulga legea în acest termen. Însă, termenul menționat nu poate fi calificat ca fiind unul de decădere în sensul că numai în acest termen se pot formula obiecții de neconstituționalitate; formulând obiecția în afara termenului, autorul acesteia se expune posibilității ca, până la data formulării ei, Președintele să promulge legea, însă, odată sesizată Curtea, și în condițiile în care aceasta încunoștințează Președintele cu privire la faptul că legea se află în control a priori de constituționalitate, Președintele, în tot acest timp, nu are competența de a emite decretul de promulgare. În cauză, Curtea Constituțională, prin Adresa nr. 9.960 din 24 octombrie 2016, emisă în temeiul art. 16 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, a încunoștințat Președintele că legea se află în control a priori de constituționalitate. Președintele însă a promulgat legea, prin Decretul nr. 913/2016. Legea respectivă a**

primit nr. 199 și a fost publicată, împreună cu decretul antereferit, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 890 din 7 noiembrie 2016, intrând în vigoare la 10 noiembrie 2016.

Conduita Președintelui de a promulga legea nu este opozabilă Curții Constituționale, aceasta neputându-se dezinvesti prin pronunțarea unei soluții de inadmisibilitate a obiecției de neconstituționalitate pe acest motiv. Emiterea unor asemenea decrete cu nerespectarea art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, în condițiile în care Președintele a fost încunoștințat despre faptul că legea se află în control a priori de constituționalitate, nu constituie un motiv pentru respingerea ca inadmisibilă a obiecției. Prin urmare, decretul emis, neavând un efect dirimant, nu poate bloca exercitarea controlului a priori de constituționalitate, astfel încât Curtea va analiza obiecția în cadrul controlului a priori, chiar dacă legea a fost promulgată.”

8. Contextul în care a fost sesizată Curtea Constituțională

În cauza de față, Curtea a fost sesizată pentru a treia oară cu o obiecție de neconstituționalitate ce vizează Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, în timp ce **primele două sesizări cu obiect similar — dar cu autori diferiți și cu motivare diferită** — se aflau deja pe rolul Curții, urmând a fi supuse dezbaterii Plenului. Prezenta sesizare a fost înregistrată la data de 22 ianuarie 2018, cu o zi înainte de termenul de judecată fixat pentru soluționarea primelor două sesizări cu același obiect — 23 ianuarie 2018.

Față de această situație concretă, **în opinia majoritară s-a susținut că:**

— deși sesizarea instanței de contencios constituțional s-a realizat înainte de promulgarea legii, împrejurarea se datorează faptului că termenul de promulgare a fost întrerupt, ca urmare a celor două sesizări de neconstituționalitate, formulate prealabil prezentei sesizări și care au fost soluționate de Curte prin Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018;

— într-o astfel de ipoteză — a întreruperii termenului de promulgare — admisibilitatea sesizării nu poate fi raportată decât la termenele stabilite de lege și de Constituție, iar nu la lipsa decretului de promulgare;

— după expirarea termenului de 5 zile sau două zile, după caz, și a termenului de 20 zile în care legea ar fi fost promulgată în lipsa cauzei de întrerupere a procedurii de promulgare (sesizarea anterioară a instanței constituționale), titularii dreptului de a sesiza instanța constituțională pierd acest drept, cu consecința că obiecțiile de neconstituționalitate formulate peste aceste termene vor fi respinse ca inadmisibile.

Totodată, în opinia majoritară s-a susținut că, în astfel de situații (cum este cea din prezenta cauză), s-ar putea ridica problema practică a unui eventual blocaj în activitatea de legiferare, dat fiind faptul că asupra aceleiași legi se pot înregistra, succesiv, mai multe sesizări de neconstituționalitate.

Considerăm însă că aceasta este o falsă ipoteză, având în vedere următoarele argumente:

Potrivit art. 77 alin. (1) din Constituție, **„(1) Legea se trimite, spre promulgare, Președintelui României. Promulgarea legii se face în termen de cel mult 20 de zile de la primire.”**

Promulgarea este actul de autentificare a legii, prin care Președintele participă, alături de autoritatea legiuitoare, la activitatea de legiferare, finalizând astfel procesul legislativ prin emiterea decretului de promulgare.

Analizând conținutul art. 77 din Constituție se constată că **termenul de 20 de zile, instituit la alin. (1), nu este un termen susceptibil de întrerupere (așa cum s-a susținut în opinia majoritară) sau de suspendare**, în sens strict procedural, deoarece, dacă intervin anumite evenimente de natură a face imposibilă promulgarea legii în cursul celor 20 de zile,

Constituția prevede, în alin. (3), o procedură și un termen distincte.

Astfel, alin. (2) al art. 77 permite Președintelui României să ceară Parlamentului, înainte de promulgare, reexaminarea legii, o singură dată. De asemenea, Președintele însuși poate exercita dreptul său constituțional de a sesiza Curtea Constituțională cu obiecție de neconstituționalitate a legii, în cadrul controlului *a priori* de constituționalitate, conform art. 146 lit. a) din Constituție. Prin urmare, pentru situația în care referitor la legea trimisă spre promulgare intervin diferite evenimente de natură a reclama fie reexaminarea legii în Parlament, fie exercitarea controlului de constituționalitate, Constituția prevede, la art. 77 alin. (3), următoarele: „(3) Dacă Președintele a cerut reexaminarea legii ori dacă s-a cerut verificarea constituționalității ei, promulgarea legii se face în cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare sau de la primirea deciziei Curții Constituționale, prin care i s-a confirmat constituționalitatea.”

Așadar, dacă s-ar admite ideea că termenul de 20 de zile prevăzut în art. 77 alin. (1) din Constituție ar putea fi întrerupt, ca urmare a înregistrării unei sesizări privind neconstituționalitatea respectivei legi, **atunci acesta ar trebui reactivat, reluat la finalul procedurii de reexaminare a legii, operate de Parlament în temeiul art. 77 alin. (2) și al art. 147 alin. (2) din Constituție sau în momentul în care Președintele primește decizia Curții prin care este confirmată constituționalitatea legii.**

Constituția nu prevede însă o astfel de situație, ci instituie un nou termen, cel de 10 zile — prevăzut în art. 77 alin. (3) —, deoarece are în vedere o situație diferită de cea vizată la alin. (1) al art. 77.

Or, pentru cazul în care în privința unei legi se formulează diferite solicitări de verificare a sa, fie pe calea reexaminării întemeiate pe dispozițiile art. 77 alin. (2), fie pe calea exercitării controlului *a priori* de constituționalitate, conform art. 146 lit. a), **Constituția prevede, în mod expres, în cadrul acestei noi proceduri un alt termen, specific acesteia, respectiv un termen de 10 zile de promulgare a legii.** Acest termen a fost redus de legiuitorul constituant la 10 zile în considerarea faptului că, în privința respectivei legi a fost confirmată *prezumția de constituționalitate* sau, după caz, aceasta a făcut în prealabil obiectul cererii de reexaminare a Președintelui, pentru critici de altă natură.

În concluzie, nu se poate pune în discuție reluarea, ca urmare a întreruperii, a termenului de 20 de zile prevăzut de art. 77 alin. (1), ci de aplicarea unei alte proceduri și a unui alt termen, de 10 zile, prevăzute distinct de art. 77 alin. (3) din Constituție. De asemenea, din punctul nostru de vedere nu se poate susține că termenul de promulgare prevăzut în art. 77 alin. (1) din Constituție a fost întrerupt în prezenta cauză ca urmare a celor două sesizări de neconstituționalitate formulate prealabil prezentei sesizări și că, în lipsa acestei cauze de întrerupere a procedurii de promulgare, titularii dreptului de a sesiza instanța constituțională pierd acest drept, întrucât au sesizat Curtea după expirarea termenului de 20 zile în care legea ar fi fost promulgată, dacă nu ar fi existat cauza de întrerupere.

Pentru toate considerentele expuse susținem că, în realitate, nu se poate crea un blocaj care să se constituie într-o veritabilă amenințare asupra activității de legiferare, de vreme ce soluția este prevăzută de legiuitorul constituant în dispozițiile art. 77 alin. (3) din Constituție.

Așa fiind, susținem că **Legea fundamentală oferă soluții care să răspundă unei eventuale necesități de dezamorsare a unui aparent blocaj în activitatea de legiferare, generat de posibile sesizări succesive asupra aceleiași legi, anterior promulgării sale.** Soluțiile oferite de legiuitorul constituant —

cu privire la sesizarea Curții Constituționale în cadrul controlului *a priori* de constituționalitate, respectiv **până la data promulgării legii**, conform procedurilor distinct prevăzute în art. 77 alin. (1) și (3) din Constituție — **conciliază atât nevoia de fluidizare a activității de legiferare, cât și asigurarea dreptului fundamental de a sesiza Curtea Constituțională, și, în același timp, dă eficiență controlului de constituționalitate a priori, cu păstrarea limitelor și a cadrului constituțional stabilite de art. 146 și art. 77 din Legea fundamentală.**

9. Declanșarea unor proceduri constituționale de verificare a constituționalității legii înainte de promulgare nu poate fi supusă unor termene de decădere alese arbitrar, ci, așa cum a statuat Curtea Constituțională anterior, într-o jurisprudență constantă, unica limitare este aceea ca legea să nu fi fost promulgată de Președintele statului la data înregistrării sesizării la instanța de contencios constituțional.

Având în vedere că, prin prezenta decizie, Curtea și-a schimbat propria jurisprudență — respingând sesizarea ca inadmisibilă, cu motivarea că aceasta a fost introdusă, atât după expirarea termenului legal de protecție de două zile, cât și după expirarea termenului de 20 zile prevăzut în art. 77 alin. (1) din Constituție pentru promulgarea legii de către Președintele statului — se impune să facem o analiză a **naturii juridice a termenelor** de 5 zile, respectiv de două zile prevăzute în art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 și a termenului de 20 zile prevăzut în art. 77 alin. (1) din Constituția României, precum și **în considerarea căror subiecte de drept au fost stabilite aceste termene.**

Astfel:

— **termenele de 5 zile și de două zile sunt termene prevăzute pentru subiectele de drept, expres și limitativ menționate în art. 146 lit. a) din Constituție și care sunt îndrituite să declanșeze controlul de constituționalitate a priori** — termene în interiorul cărora Președintele României nu are dreptul de a promulga legea, termene despre care Curtea Constituțională a statuat că sunt termene de recomandare, și nu de decădere, care au un caracter de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței de contencios constituțional și care au semnificația unei garanții asociate dreptului de sesizare a Curții;

— **termenul de 20 de zile prevăzut de art. 77 alin. (1) din Constituție este un termen general prevăzut pentru promulgarea legilor de către Președinte și vizează strict atribuția constituțională a Președintelui de a promulga legi, aplicându-se doar în relația acestuia cu Parlamentul și avându-l ca destinatar, beneficiar direct, doar pe acesta.**

Așa cum s-a arătat și în doctrină, **termenul**, ca modalitate a actului juridic civil este acel eveniment viitor și sigur ca realizare, până la care este amânată începerea sau, după caz, stingerea exercițiului unui drept și a executării unei obligații corelative. De asemenea, în literatura de specialitate, **termenele sunt clasificate în mai multe categorii**, după cum urmează:

— după **efectul lor** în:

a) **termen suspensiv** (respectiv acel termen care amână, până la împlinirea lui, începutul exercițiului dreptului subiectiv și al executării obligației corelative);

b) **termen extinctiv** (respectiv acel termen care amână, până la împlinirea lui, stingerea exercițiului dreptului subiectiv și a executării obligației corelative);

— **în raport de persoana care beneficiază de termen (în funcție de titularul beneficiului termenului)** se deosebesc trei feluri de termene:

a) **termen stabilit în favoarea debitorului;**

b) **termen stabilit în favoarea creditorului;**

c) **termen stabilit atât în favoarea debitorului, cât și a creditorului.**

Această clasificare prezintă interes, deoarece numai acela în favoarea, în folosul căruia este stabilit termenul, poate să renunțe oricând la beneficiul lui;

— după criteriul cunoașterii sau nu a datei împlinirii sale se disting:

a) **termenul cert** (denumit și termen cu scadență certă), adică acel termen a cărui dată calendaristică de împlinire se cunoaște din chiar momentul încheierii actului juridic;

b) **termenul incert** (denumit și termen cu scadență incertă), prin care se desemnează acel termen (deci tot un eveniment viitor și sigur ca realizare) a cărui dată de împlinire nu este cunoscută în momentul încheierii actului juridic, deși împlinirea lui este sigură.

În raport de aceste clasificări ale termenelor, teoreticienii dreptului constituțional, în mod just, au stabilit că termenul de 20 de zile prevăzut în art. 77 alin. (1) din Constituție este:

— **un termen ce îl are ca beneficiar direct doar pe Președintele României, nefiind aplicabil în cadrul procedurii de control a priori de constituționalitate;**

— **este un termen ce vizează strict atribuția constituțională a Președintelui statului de a promulga legi, aplicându-se doar în relația acestuia cu Parlamentul;**

— **este un termen incert, cu efect extinctiv** — data promulgării legii, dată ce nu se poate cunoaște, de vreme ce nu se poate stabili, cu certitudine, data la care se vor finaliza procedurile de reexaminare sau de verificare a constituționalității legii;

— **este un termen ce nu este susceptibil nici de întrerupere, nici de suspendare.**

10. Prin urmare, atât Constituția, cât și textul art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 — care dezvoltă cadrul constituțional instituit de art. 146 lit. a) — acordă prevalență exercitării controlului de constituționalitate a priori, având în vedere că acesta constituie un prim filtru esențial de asanare a legislației de eventualele vicii de neconstituționalitate, anterior intrării sale în vigoare și producerii de efecte juridice imposibil de evitat sau, în orice caz, într-o procedură mult mai îndelungată, pe calea excepției de neconstituționalitate, în cadrul controlului a posteriori.

De aceea, **Constituția nu prevede în cuprinsul art. 146 lit. a) un anumit termen de sesizare, ci face referire exclusiv la competența Curții de a se pronunța asupra constituționalității legilor, înainte de promulgare, indiferent că promulgarea s-a realizat în cadrul primei proceduri, prevăzută în art. 77 alin. (1) din Constituție sau în cadrul procedurii reglementate în art. 77 alin. (3) din Constituție.**

În același sens s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 70 din 5 mai 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 221 din 19 mai 1999, în care Președintele României la data de 2 aprilie 1999 a solicitat Curții Constituționale să se pronunțe asupra constituționalității mai multor prevederi din Legea privind organizarea și desfășurarea referendumului, adoptată de Parlament la data de 22 februarie 1999, depusă la secretarul general al Camerei Deputaților în vederea exercitării dreptului de sesizare asupra constituționalității legii în data de 1 martie și trimisă spre promulgare la data de 5 martie 1999. **La data de 12 aprilie 1999 deputatul A.G., în calitate de inițiator al legii, a trimis Curții Constituționale o scrisoare în care a susținut, în esență, că**

obiecția de neconstituționalitate inițiată de Președintele României este introdusă tardiv, după împlinirea termenului de promulgare a legii, prevăzut la art. 77 alin. (1) din Constituție, solicitând ca, față de această împrejurare, instanța de contencios constituțional să constate inadmisibilitatea sesizării.

În condițiile în care și termenul de 20 de zile pentru promulgarea legii fusese depășit (situație similară celei din prezenta cauză), Curtea Constituțională, analizând legalitatea sesizării, a constatat că:

— în lumina prevederilor art. 77 alin. (1) din Constituție, atribuția Președintelui de a promulga legea îl implică pe acesta în relații specifice cu Parlamentul, relații care depășesc însă cadrul controlului de constituționalitate a legilor realizat de Curtea Constituțională în baza art. 144 lit. a) din Constituție [actualmente art. 146 lit. a) din Constituție];

— nu există impedimente constituționale sau legale pentru realizarea controlului de constituționalitate, astfel că sesizarea nu a fost respinsă ca inadmisibilă (a se vedea pag. 7 pct. I din considerentele Deciziei nr. 70/1999 menționate mai sus).

11. În concluzie, apreciem că împrejurarea specifică prezentei cauze, potrivit căreia sesizarea a fost formulată cu depășirea termenului de două zile aplicabil prin prisma art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, precum și a termenului de 20 de zile prevăzut în art. 77 alin. (1) din Constituție, nu poate constitui motiv de inadmisibilitate a obiecției de neconstituționalitate, atâta vreme cât aceasta **vizează o lege nepromulgată încă.**

Dreptul de a sesiza Curtea Constituțională în cadrul controlului de constituționalitate a priori este unul fundamental, consacrat de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituție pentru anumite entități cu rol bine definit în arhitectura constituțională a statului de drept. Lipsirea titularilor acestui drept de a-l exercita, în concret, exclusiv pe considerentul depășirii termenului de 20 zile prevăzut în art. 77 alin. (1) din Constituție — **termen ce nu le este opozabil, instituit de către legiuitorul constituant exclusiv pentru Președintele României în procedura de promulgare a legii, termen ales arbitrar, în prezenta cauză, de instanța constituțională ca dată limită până la care titularii dreptului de sesizare prevăzuți în art. 146 lit. a) din Constituție pot formula sesizări de neconstituționalitate** — nu are suport constituțional și ar însemna o negare a dreptului acestora de acces la justiția constituțională. De aceea, Curtea, în mod constant, în jurisprudența sa anterioară a statuat că, la examinarea admisibilității unei obiecții de neconstituționalitate formulată cu depășirea termenelor de recomandare de 5 zile, respectiv de două zile, **esențial este ca legea să nu fi fost promulgată.**

*
* *

Pentru toate aceste motive considerăm că **sesizarea de neconstituționalitate** — formulată de cei 51 deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România, Partidului Mișcarea Populară, Partidului Național Liberal și Grupului parlamentar al minorităților naționale, precum și de un deputat neafiliat — **se impunea a fi examinată pe fond, și nu respinsă ca inadmisibilă.**

Judecător,
dr. Livia Doina Stanciu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

ORDIN

pentru modificarea Ordinului viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, nr. 3.254/2016 privind aprobarea măsurii de sprijin, constând în acordarea unor ajutoare de stat și ajutoare de *minimis* pentru îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în întreprinderi mici și mijlocii în cadrul Programului operațional regional 2014—2020

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările ulterioare, precum și Avizul Consiliului Concurenței comunicat cu Adresa nr. 1.153 din 14 februarie 2018,

luând în considerație prevederile art. 12 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014—2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 12 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 51/2018 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice,

viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, nr. 3.254/2016 privind aprobarea măsurii de sprijin, constând în acordarea unor ajutoare de stat și ajutoare de *minimis* pentru îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în întreprinderi mici și mijlocii în cadrul Programului operațional regional 2014—2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.053 din 27 decembrie 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 31 va avea următorul cuprins:

„Art. 31. — (1) Sursa de finanțare o reprezintă fondurile alocate POR 2014—2020, axa prioritară 2 «Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii», prioritatea de investiții 2.2 — «Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor».

(2) Valoarea totală, estimată, a ajutoarelor ce vor fi acordate în cadrul prezentei măsuri, pe întreaga durată de aplicare a acesteia, este de 629,74 milioane euro, aproximativ

2.929,55 milioane lei, respectiv 535,28 milioane euro, aproximativ 2.490,12 milioane lei, finanțare europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR) și 94,46 milioane euro, aproximativ 439,43 milioane lei, contribuția națională prin bugetul de stat (BS).

(3) Valoarea totală, estimată, a ajutoarelor de stat regionale ce vor fi acordate în cadrul prezentei măsuri, pe întreaga durată de aplicare a acesteia, este de 503,79 milioane euro, aproximativ 2.343,63 milioane lei, reprezentând atât finanțare FEDR, cât și contribuția națională prin bugetul de stat.

(4) Valoarea totală, estimată, a ajutoarelor de *minimis* ce vor fi acordate în cadrul prezentei măsuri, pe întreaga durată de aplicare a acesteia, este de 125,95 milioane euro, aproximativ 585,92 milioane lei, reprezentând atât finanțare FEDR, cât și contribuția națională prin bugetul de stat.

(5) Repartizarea anuală, orientativă, a sumelor alocate pe tipuri de ajutoare acordate și surse de finanțare este următoarea:

— milioane euro —

Tip ajutor acordat	Anul	2017	2018	2019	2020	Total
Ajutor de stat regional	Buget total, din care:	125,95	125,95	125,94	125,95	503,79
	FEDR	107,06	107,06	107,05	107,05	428,22
	Buget de stat	18,89	18,89	18,89	18,90	75,57
Ajutor de <i>minimis</i>	Buget total, din care:	31,48	31,48	31,49	31,50	125,95
	FEDR	26,76	26,76	26,77	26,77	107,06
	Buget de stat	4,72	4,72	4,72	4,73	18,89”

2. Articolul 32 va avea următorul cuprins:

„Art. 32. — Numărul estimat al beneficiarilor acestei scheme este de 630.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării regionale și administrației publice,
Iuliana Camelia Coporan,
secretar general adjunct

București, 27 februarie 2018.
Nr. 2.253.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2018 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2018 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

